

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošljaj-
njem na dom
za celo leto 3 gld.—kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. družstva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Česki poslanci na Dunaji.

Mora uže kaj posebnega biti prvič, da so poslanci iz českich dežel sploh prišli na Dunaj v državni zbor in drugič, da so svitli cesar to kot vesel dogodek v prestolnem govoru pozdravljali in se je celó minister grof Taaffe v zbornici gosposkej zoper patrija ha nemških liberalceev, viteza Schmerlinga, oglasil in potegnil za Čehe. Rečemo in trdimo, da mora biti temu poseben uzrok, bržčas kaka izredna nevarnost cesarstvu preteča, katero visoki gospodje uže slutijo, priprosti ljudje pa nje še ne vidimo. Kajti iz zgodovine nedavno preteklih let se učimo, da je dunajska vlada kaj jednakega storila še le po nesreči

Naše cesarstvo zapopada več narodov in mnogo dežel. Nastalo je pa tako, da so prenzvišene cesarske hiše habsburške glavarji deželo za deželo pridobili. Vsakej so pri sprejetji priznali in s prisego ohraniti in braniti obljubili njene pravice. To obljubo in prisego moral je ponoviti vsak novi vladar in je bil potem še le pozdravljen in priznan n. pr. kot vojvoda štajerski, koroški itd. ali slovesno venčan z zlato krono sv. Štefana kot kralj ogerski, z zlato krono sv. Vaclava kot kralj česki itd. Sčasoma se je začelo to pri menjših kronovinah opuščati, le pri večjih je ostalo pri starodavnej navadi. Tako je bil n. pr. še cesar Ferdinand sijajno kronan kot kralj ogerski, kot kralj česki in kot kralj lombardijski v Milanu. Po revoluciji l. 1848 se je pa tudi slednje celó opustili. Nasledki niso bili srečni. Dunajska vlada je prezirala starodavne pravice dežel pa tudi narodov, ter je hotela ustanoviti nemško Avstrijjo. Ali od tega je bila prisiljena odjenjati vled mnogih nesrečnih dogodkov. Vsled vojske leta 1859 smo zgubili bogato Lombardijo, lepi Milan. Nastala je velika nezadovoljnost po cesarstvu. Svitli cesar so 20. oktobra 1860 proglasili slovito diplomo oktobersko, kder so zopet priznali pravice dežel ter dali pozvati deželne zборе. Minister Schmerling je hotel velikodušno dobrotó cesarjevo tako obrniti, da bi posamezne dežele volile poslancev za državni zbor

na Dunaji, to pa toliko in tako, da bi v njem imeli večino — nemški liberalci. Temu so se uprli Hrvati, Italijani (v Benečanskem) in — Magjari. Teh ni nobeden prišel na Dunaj. Naposled še so Schmerlingu všli česki poslanci pod vodstvom dr. Riegerja. Pri tem bi bilo bržčas dolgo ostalo, ko bi ne prišla nesrečna vojska l. 1866. zmes. Dunajska vlada je sprevidela, da se v slučajih vojske ni dobro zanesti na nezadovoljne Magjare. Vsled tega je minister Beust vse dovolil, kar so Magjari zahtevali. Ogerske dežele dobile se svoje pravice nazaj; sklical se je ogerski državni zbor v Budimpešto in svitli cesar dali so se slovesno kronati kot ogerski kralj. Ker se pa ostalim deželam, zlasti českim, jednake pravice niso priznale, marveč še skrčile z neposrednimi volitvami v državni zbor, kder so gospodovali nemški liberalci, nastal je nesrečni dualizem, cesarstvo se je razklalo na dvoje. Šest let je pri tem ostalo. Da se temu sedaj pripravlja konec brez kake vidne zunanje nesreče, da se skuša pogoditi s Čehi, temu mora vsakako biti poseben uzrok. Bržčas bodo sedaj česke dežele prišle do svojih pravic, kakor ogerske, in mogoče je, da bodo naposled svitli cesar se dali v Pragi kronati za českega kralja.

Nam Slovencem so pa česki poslanci na veliko pomoč v državnem zboru. Prišlo jih je namreč 58 in so nam pomagali nemške liberalce potisniti v menjšino. Tako imamo upati, da bo tudi nam kedaj boljše.

Gospodarske stvari.

Kaj naj dajemo goveji živini, da se nje ne prime kuga?

To vprašanje mi je došlo uže od več skrbnih gospodarjev na Kranjskem in Štajerskem, kjer razsaja ta bolezen in se čedalje bolj širi. Tako vprašanje je res prav naravno od gospodarjev, ki ne poznajo bitstva te bolezni, od katerih se pa tudi zahtevati ne more, da bi jo poznali, ker niso zdravniki.